

Către: dl Daniel-Marius STAICU,
Director al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

Nr. 77-23/SD din 28 septembrie 2023

Ref.: Modificarea procedurii de efectuare a controlului și procedurilor de raportare în domeniul prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Stimate dle Daniel-Marius STAICU,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și apreciază deschiderea SPCSB pentru un dialog constructiv și continuu, care oferă posibilitate de a participa la procesul de consultare a proiectului Ordinului cu privire la aprobarea Regulamentului privind efectuarea procedurilor de control la entitate raportoare, individualizarea și aplicarea sancțiunilor pentru faptele ce constituie încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

În cele ce urmează, vă rugăm să vedeți comentariile și propunerile elaborate având în vedere riscurile legale ce le comportă anumite prevederi din Regulament, precum și unele propuneri care, în viziunea noastră, se încadrează în bunele practici din domeniul apărării și respectării drepturilor tuturor participanților la procedurile de control la entitățile raportoare.

Nr.	Prevedere din proiectul de Regulament (pct.)	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)
1.	<p>Pct. 17 lit. f):</p> <p>Prescripția emisă de către Serviciu conține cel puțin următoarele elemente:</p> <p>...</p> <p>f) termenul acordat subiectului supus răspunderii pentru înlăturarea deficiențelor identificate în domeniul propriu de activitate, care trebuie să fie unul rezonabil și suficient pentru executarea prescripției, dar nu mai mult decât 30 de zile. Termenul</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>a) În redacția propusă, termenul de <u>30 zile</u> (sau maximum de 45 zile, în cazul prelungirii acestuia) ar putea să nu fie rezonabil și suficient pentru executarea prescripției. Or, deși prin instituirea unui termen fix pentru înlăturarea deficiențelor se intenționează înlăturarea arbitrariului și conformarea cu prevederile legale în termeni proximi, în practică, înlăturarea deficiențelor identificate ar putea să nu fie realizabilă înăuntrul acestui termen. În astfel de cazuri, entitatea raportoare riscă să comită o nouă încălcare (neconformarea la prescripția emisă de Serviciu, în termenii indicați de Serviciu) pentru motive neimputabile acesteia.</p> <p>b) Redacția propusă de Regulament, potrivit căreia cererea de prelungire "trebuie să fie însoțită de înscrisuri care confirmă ce acțiuni au fost întreprinse de către subiectul</p>

	<p>acordat pentru executarea prescripției, poate fi prelungit o singură dată de către Serviciu, la cererea motivată a subiectului supus răspunderii. Cererea de prelungire a termenului pentru executarea prescripției, trebuie să fie însoțită de înscrisuri care confirmă ce acțiuni au fost întreprinse către subiectul supus răspunderii și să indice motivul pentru care termenul acordat inițial nu este suficient. Durata termenului suplimentar nu poate fi mai mare decât jumătate din termenul acordat inițial.</p>	<p>supus răspunderii” instituie o obligație suplimentară pentru entitatea raportoare, care nu este prevăzută de Legea nr. 75/2020.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>a) Sugerăm păstrarea spiritului redacției legale, și anume cea prevăzută în art. 37 alin. (3) din Legea nr.75/2020, potrivit căruia, autoritățile stabilesc un termen în care subiectul supus sancțiunii este obligat să înlăture încălcările sau deficiențele identificate în domeniul său de activitate.</p> <p>În acest sens, sancțiunea sub formă de prescripție și indicarea unui termen pentru înlăturarea deficiențelor constatate (care poate fi, după caz, mai mic sau mai mare decât 30 zile) urmează să fie individualizată conform fiecărui tip de încălcare. Mai mult, în condițiile în care, potrivit art. 37 alin. (6) din Legea nr.75/2020, Serviciul poate să prelungească o singură dată termenul, iar în redacția propusă de Regulament, termenul acordat suplimentar nu poate fi mai mare decât jumătate din termenul acordat inițial, o atenție deosebită urmează a fi acordată duratei termenului inițial. Or, scopul sancțiunii este pe lângă cel punitiv și educativ, unul disuasiv.</p> <p>b) Sugerăm păstrarea spiritului redacției legale, și anume cea prevăzută în art. 37 alin. (6) din Legea nr.75/2020, potrivit căruia, autoritățile pot să prelungească termenul, dacă entitatea raportoare depune o cerere motivată însoțită de probe concludente care dovedesc că nu se încadrează în termenul inițial. Orice obligație suplimentară celei prevăzute de lege, va constitui o obligație neîntemeiată în sarcina entității raportoare.</p>
2.	<p>Pct. 19.</p> <p>Prescripția poate fi publicată pe pagina web oficială a Serviciului, iar la publicarea prescripției, Serviciul ia în considerație următorii factori:</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>Publicarea pe pagina web a prescripției – sancțiune pentru încălcare ușoară, riscă să fie disproporțională cu gravitatea faptei. Or, orice expunere publică a sancțiunii, și mai ales a denumirii/numelui subiectului supus sancțiunii urmează a fi făcută cu precauție, întrucât poate afecta iremediabil reputația celui din urmă.</p> <p>În același context, potrivit art. 36 din Legea nr.75/2020, Declarația publică în mass-media este o sancțiune complementară și se aplică doar pentru încălcări grave. Iar</p>

		<p>potrivit pct. 47 din Regulament, declarația publică în mass-media se publică pe pagina web oficială a Serviciului.</p> <p>În condițiile în care, pe pagina web oficială a Serviciului vor fi publicate deopotrivă prescripțiile (sanctiune aplicată pentru o încălcare ușoară) și declarațiile publice (sanctiune aplicată pentru o încălcare gravă), entitatea raportoare căreia i s-a emis o prescripție se află în o poziție dezechilibrată în raport cu cea în privința căreia s-a dispus declarația publică.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>În scopul asigurării proporționalității între fapta comisă și sancțiunea aplicată, sugerăm expunerea pct. 19 din Regulament în următoarea redacție "Prescripția poate fi publicată pe pagina web oficială a Serviciului. Decizia cu privire la publicarea prescripției, conform art. 37 alin. (8) din Legea nr.75/2020, se va lua ținând cont de examinarea prealabilă a următorilor factori:"</p>
3.	<p>Pct.23.</p> <p>Sanctiunea sub formă de amendă poate fi stabilită entităților raportoare prevăzute la art. 4 din Legea nr. 308/2017, ținând cont de următoarele limite generale:</p> <p>a) persoanelor fizice de la 4 500 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro;</p> <p>b) pentru entitățile raportoare - de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro.</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>În redacția propusă, Regulamentul creează impresia că, în orice caz, ținând cont de individualizarea sancțiunii, amenda poate fi stabilită până în limite maxime.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>În scopul păstrării spiritului Legii nr. 75/2020, în redacția modificată prin Legea nr. 66/2023 (art. 22), sugerăm completarea pct. 23 din Regulament cu următoarea sintagmă: "În orice caz, sancțiunea sub formă de amendă poate fi aplicată în cuantum nu mai mare decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr.308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit."</p>
4.	<p>Pct. 42.</p> <p>Autoritatea care a eliberat autorizația sau licența, în termen de 15 zile de la primirea Deciziei Serviciului, urmează să decidă în privința suspendării activității, suspendării sau retragerii</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>In redacția propusă (care, de altfel, preia redacția din art.38 alin. (3) din Legea nr.74/2020) se creează impresia că subiectul sancțiunii nu are un remediu de apărare eficient la această etapă și, în lipsa unei prevederi exprese, pare să fie lipsit de dreptul de a contesta decizia autorității care a eliberat autorizația/licența.</p>

	<p>autorizației, licenței de activitate potrivit procedurilor reglementate de legile speciale.</p>	<p>Or, coroborat cu pct. 44-45 din Regulament, se contestă decizia/cererea Serviciului de solicitare a suspendării activității suspendării sau retragerii autorizației, licenței de activitate și nu decizia autorității care a emis decizia de suspendare a activității, suspendare sau retragere a autorizației, licenței de activitate.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>Sugerăm completarea pct. 42 din Regulament cu prevederea potrivit căreia, decizia autorității care a eliberat autorizația sau licența în privința suspendării activității, suspendării sau retragerii autorizației, licenței de activitate poate fi contestată, în ordinea prevăzută de Codul administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.</p> <p>Alternativ, sugerăm extinderea prevederilor din pct. 44 din Regulament și în privința deciziei autorității care a eliberat autorizația sau licența în privința suspendării activității, suspendării sau retragerii autorizației, licenței de activitate.</p> <p>Alternativ, sugerăm completarea pct. 42 din Regulament cu prevederea potrivit căreia, contestarea deciziei/cererii Serviciului de solicitare a suspendării activității suspendării sau retragerii autorizației, licenței de activitate va suspenda procedura de examinare de către autoritatea care a eliberat licența/autorizația a cererii Serviciului, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești emise în procedura de contencios administrativ.</p>
<p>5.</p>	<p>Pct. 50.</p> <p>În cazul în care o încălcare este comisă prin adoptarea sau neadoptarea unei hotărâri de către un organ colegial, fiecare persoană fizică - membru al organului colegial, poartă răspundere conform prevederilor Legii nr. 308/2017 și Legii nr. 75/2020. Serviciul va analiza acțiunile/inacțiunile membrului organului colegial, iar în cazul întrunirii faptei comise a elementelor încălcărilor stabilite la art. 41</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>Sintagma subliniată cu roșu creează impresia că persoana fizică – membru al organului colegial al entității raportoare care a adoptat/nu a adoptat o hotărâre, va purta răspundere în orice caz, indiferent de constatarea vinovăției acestuia, a gradului de implicare/neimplicare, atribuțiilor specifice.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>Sugerăm următoarea redacție pentru pct. 50 din Regulament ”În cazul în care Serviciul a constatat că o încălcare este comisă prin adoptarea sau neadoptarea unei hotărâri de către un organ colegial, fiecare persoană fizică - membru al organului colegial, este pasibilă de fi trasă la răspundere conform prevederilor Legii nr. 308/2017 și Legii nr. 75/2020.”</p>

	-62 din Legea nr. 75/2020, va individualiza și aplica sancțiunea conform prevederilor Legii menționate și prezentului Regulament.	
6.	<p>Pct. 53 lit. b).</p> <p>Divizarea încălcărilor grave în subcategorii, se efectuează în dependență de doi factori:</p> <p>...</p> <p>b) nivelul de abatere (scăzută, mediu sau înalt), în dependență de forma și tipul vinovăției pentru încălcările formale și încălcările materiale, care au rezultat din cauzarea prejudiciilor, obținerea veniturilor sau a altor beneficii pecuniare, prevenirea pierderilor de ordin pecuniar. Se consideră nivel înalt al abaterii, cazul când entitatea raportoare nu putea să nu cunoască că abaterea comisă rezultă din încălcarea obligațiilor stabilite de Legea nr. 308/2017, din deficiențele avute în controalele interne sau urmare a unei interpretări eronate a prevederilor legale.</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>În redacția subliniată cu roșu, în categoria încălcare gravă abatere de nivel înalt, ar putea fi inclusă orice încălcare a Legii nr.308/2017 și/sau a Legii nr.75/2020. Or, entitatea raportoare nu putea să nu cunoască că abaterea comisă rezultă din încălcarea obligațiilor stabilite de Legea nr. 308/2017, din deficiențele avute în controalele interne sau urmare a unei interpretări eronate a prevederilor legale. În special criteriul "interpretarea eronată a prevederilor legale" este o noțiune extrem de largă, iar păstrarea acestuia ca temei pentru calificarea abaterii ca fiind de un nivel înalt ar fi o încălcare a principiilor de elaborare a actelor normative.</p> <p>Mai mult, definiția propusă la pct. 53 lit. b) din Regulament pentru încadrarea faptei constatate în cel mai grav nivel de abatere creează neclaritate cu privire la calificarea abaterilor care sunt de nivel scăzut sau mediu.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>Sugerăm revizuirea definiției pentru încadrarea în un nivel de abatere sau altul (scăzut, mediu sau înalt), astfel încât să se asigure că fiecare categorie este definită clar, concret și nu ar putea crea interpretări speculative la calificarea încălcărilor.</p>
7.	<p>Pct. 54.</p> <p>Pentru încălcarea gravă de tipul I - consecințele și nivelul abaterii este scăzut. Consecințele încălcării sunt de nivel scăzut reiesind din factorii determinanți descriși la pct. 53, și anume, când încălcarea prevederilor legale cu caracter onerativ are loc</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>Termenul de până la 3 luni din redacția propusă a pct. 54 din Regulament, pare să nu fie coroborat cu termenul stabilit de Legea nr.75/2020 pentru încălcările grave i.e., art. 26-28 din Legea nr.75/2020 care prevăd limitele temporale pentru calificarea unei încălcări ca fiind grave – la termenul de 1 an.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>În scopul stabilirii clarității cu privire la aplicarea în practică a prevederii respective și evitării contestărilor ulterioare cu</p>

	<p>prin executarea necorespunzătoare a obligațiilor stabilite de Legea nr. 308/2017, durata nesemnificativă a încălcării este de până la 3 luni, lipsa unui prejudiciu cauzat persoanelor terțe, lipsa beneficiilor de ordin pecuniar sau/și a pierderilor de ordin pecuniar evitate, cât și lipsa unor consecințe reale și/sau potențiale asupra sectorului din care face parte entitatea raportoare.</p>	<p>privire la calificarea tipului de gravitate al încălcărilor constatate, sugerăm revizuirea termenului de 3 luni, în sensul ajustării acestuia la prevederile din art. 26-28 din Legea nr.75/2020.</p>
8.	<p>Pct. 55. ... durata încălcării este de până la 6 luni...</p>	<p>Același comentariu ca la pct.7 supra.</p>
9.	<p>Pct. 61. La stabilirea sancțiunii pentru încălcarea prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, se consideră circumstanțe agravante: ... e) comiterea încălcării se datorează unor deficiențe semnificative ale programelor, politicilor, controalelor și procedurilor interne ale entității raportoare și/sau a conduitei manifestată prin acțiune sau inacțiune din partea persoanei responsabile, inclusiv din partea persoanei cu funcție de conducere de rang superior;</p>	<p><i>i. Obiecția:</i> În redacția propusă a pct. 61 din Regulament nu este clar ce semnifică termenul "deficiențe semnificative" (la nivel de gravitate, consecințe) și, în lipsa înțelegerii sensului acestuia, poate lăsa loc de aplicare arbitrară. <i>ii. Propunerea:</i> Întrucât "deficiența semnificativă" este un termen care califică o circumstanță ca fiind agravantă, sugerăm definirea sau explicarea noțiunii respective.</p>
10.	<p>Pct. 83-85.</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p>

	<p>Prevederi cu privire la statutul specialistului</p>	<p>În redacția propusă de Regulament nu e specificat care e statutul specialistului, cerințele înaintate față de acesta (cunoștințe, imparțialitate), drepturile și obligațiile acestuia, răspunderea pentru constatările făcute sau explicațiile oferite, temeiurile de recuzare, etc.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>Sugerăm completarea corespunzătoare a Regulamentului (e.g., similar prevederilor din art. 90 Cod administrativ sau ale celor din Codul de procedură civilă, sau trimiterea la aceste prevederi).</p>
<p>11.</p>	<p>Pct. 90.</p> <p>Din motive justificate legate de complexitatea procedurii de control, termenul general de efectuare a procedurii de control poate fi prelungit până la 30 de zile sau poate fi suspendat până la înlăturarea cauzelor care au dus la suspendarea procedurii de control. ... Termenul general de efectuare a procedurii de control se prelungeste sau suspendă în baza unui raport motivat semnat de către inspectorii care au efectuat controlul, cu emiterea Ordinului de prelungire / suspendare a procedurii de control.</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>Sintagma "din motive justificate legate de complexitatea procedurii de control" nu oferă suficientă claritate pentru a decide în privința prelungirii sau suspendării termenului general de efectuare a procedurii de control.</p> <p>Pentru comparație, prevederile Codului administrativ stabilesc în mod expres termenul general în care urmează a fi finalizată o procedură administrativă, temeiurile de prelungire, precum și temeiurile de suspendate a acestui termen (a se vedea art. 60, 81 Cod administrativ).</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>Întrucât principiile de examinare a unei proceduri conform Regulamentului propus sunt asemănătoare celor din Codul administrativ, în scopul oferirii unei clarități, precum și a evitării contestărilor ulterioare cu privire la termenele generale, cele prelungite și/sau suspendate, sugerăm completarea corespunzătoare a Regulamentului.</p>
<p>12.</p>	<p>Pct. 99.</p> <p>În cadrul controlului, Serviciul, în scopul executării sarcinilor prevăzute în Legea nr. 308/2017, este în drept să solicite entităților raportoare cel puțin următoarele informații sau documente privind:</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>În redacția propusă a pct. 99, precum și ale pct. 100-101, se creează loc de interpretări cu privire la dreptul Serviciului de a solicita informații și documente, astfel încât pare să creeze situația că Serviciul ar putea să solicite de la entitatea raportoare orice informații și documente, indiferent de relevanța acestora față de obiectul și scopul controlului.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>În vederea conformării cu prevederile art. 16 alin. (2) din Legea nr.75/2020, sugerăm completarea cu sintagma "aflate</p>

		<p>în raport cu obiectul și scopul controlului”, după cum urmează:</p> <p>”În cadrul controlului, Serviciul, în scopul executării sarcinilor prevăzute în Legea nr. 308/2017, este în drept să solicite entităților raportoare cel puțin următoarele informații sau documente, aflate în raport cu obiectul și scopul controlului:”</p>
13.	<p>Pct. 110 lit. d).</p> <p>Directorul Serviciului, în termen de 30 de zile după expirarea termenului de depunere a obiecțiilor sau după examinarea obiecțiilor, adoptă o decizie conform Anexei nr. 8 cu privire la:</p> <p>... d) nesanționarea entității raportoare dacă:</p> <p>-...</p> <p>- entitatea raportoare solicită anularea Raportului de control, în cazul în care singura dovadă pe care se bazează aplicarea sancțiunii sunt informațiile atribuite la secret de stat, secret comercial sau orice alt tip de secret protejat de lege;</p>	<p><i>i. Obiecția:</i></p> <p>La momentul contestării raportului de control de către entitatea raportoare, cu solicitarea de anulare a acestuia, conform lit. d) din pct. 110 din Regulament, e improbabil ca entitatea raportoare să fi cunoscut ce sancțiuni urmează a îi fi aplicate. Or, potrivit art. 19 alin. (2) din Legea nr.75/2020, raportul de control nu conține vreun capitol cu privire la sancțiunea propusă.</p> <p>În redacția actuală, Regulamentul pare să limiteze situațiile în care entitatea raportoare ar putea să solicite anularea raportului de control.</p> <p><i>ii. Propunerea:</i></p> <p>Sugerăm înlocuirea sintagmei ”aplicarea sancțiunii” cu sintagma ”constatarea încălcărilor”.</p>

Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru elucidarea oricăror aspecte expuse în prezenta scrisoare, rămânând deschiși să contribuim la perfecționarea cadrului normativ care reglementează prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Cu înaltă considerațiune,

Mariana RUFA
Director Executiv

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>